

ĐỀ THI HỌC KÌ 1 – ĐỀ 15**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 11****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****SỞ GD & ĐT TỈNH ĐIỆN BIÊN
TRƯỜNG THPT MUỖNG NHÉ****KIỂM TRA HỌC KÌ I LỚP 11**

Năm học: 2020 - 2021

.....
ĐỀ CHÍNH THỨCMôn: **NGỮ VĂN**

Thời gian: 90 phút

*(Không kể thời gian giao đề)***PHẦN I. ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)****Đọc văn bản dưới đây và thực hiện các yêu cầu:****Hai anh em**

Ngày xưa ở một làng nọ, có hai anh em đẻ sinh đôi, trẻ tuổi, đáng yêu. Tuy nhiên tính tình của họ rất ngộ nghĩnh. Và mọi việc trở nên nghiêm trọng khi hai anh em bắt đầu đi ăn trộm cừu của những người nông dân trong vùng – một hành vi bị coi là trọng tội. Một lần nọ, cả hai anh em bị bắt quả tang. Dân làng quyết định trừng phạt bằng cách trịch lên trán họ hai chữ “ST” (sheep thief – tên trộm cừu) như một dấu ấn tội lỗi sẽ theo họ suốt đời.

Một người trong hai anh em vì quá xấu hổ, nên đã bỏ làng đi biệt xứ. Kể từ đó, chẳng còn ai biết tin tức được gì về anh ta.

Còn người thứ hai vô cùng ân hận, đã ở lại làng và cố gắng hết sức để bù đắp lại những lỗi lầm của mình. Lúc đầu mọi người đều e dè và chẳng muốn dính líu gì với anh ta. Tuy nhiên anh ta vẫn quyết tâm chuộc lỗi. Hễ trong làng có ai đau yếu anh đều tìm đến ân cần chăm sóc và lo lắng. Bất cứ ai có việc gì nặng nhọc, anh đều giúp đỡ hết mình, chẳng cần biết đó là ai, giàu hay nghèo. Cứ thế, anh luôn sống vì người khác mà chẳng hề đòi ban thưởng hay trả công.

Nhiều năm trôi qua, một bữa nọ, có một vị khách đi ngang qua ngôi làng. Trong lúc ngồi quán nước bên đường, ông trông thấy một cụ già, trên trán có khắc một dấu khác lạ. Bất kì ai trong làng đi qua đều dừng lại kính cẩn chào hỏi cụ; đám trẻ con chơi xong cũng chạy đến sà vào lòng cụ. Tất cả mọi người đều thể hiện thái độ yêu quý, kính trọng ông cụ.

Vị khách tò mò hỏi chủ quán:

– Hai kí tự trên trán ông cụ có nghĩa là gì thế?

– Tôi cũng không rõ nữa. Chuyện xảy ra cách đây đã lâu lắm rồi – người chủ quán đáp.

Sau đó ông ngừng suy nghĩ một chút rồi nói – nhưng theo tôi chắc nó có nghĩa là “Thánh nhân” (Saint)

(Theo sách *Hạt giống tâm hồn*)

Câu 1. Cho biết phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong văn bản trên? (0,5 điểm)

Câu 2. Nêu ngắn gọn nội dung chính của văn bản? (1,0 điểm)

Câu 3. Theo anh/chị, tại sao chàng trai ngày xưa trộm cừ lúc về già lại được “tất cả mọi người yêu quý, kính trọng” và suy tôn là “Thánh nhân”? (0,5 điểm)

Câu 4. Viết một đoạn văn ngắn (6 đến 8 dòng) bày tỏ suy nghĩ của anh/chị về bài học rút ra từ văn bản trên? (1,0 điểm)

PHẦN II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

Anh/chị hãy phân tích diễn biến tâm trạng của nhân vật Chí Phèo sau khi gặp Thị Nở trong truyện ngắn *Chí Phèo* của Nam Cao.

.....Hết.....

HƯỚNG DẪN LÀM BÀI

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

<p>Phần I</p>	<p>Câu 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Phương pháp: căn cứ vào các phương thức biểu đạt * Cách giải: <ul style="list-style-type: none"> - Phương thức biểu đạt: tự sự <p>Câu 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Phương pháp: Phân tích, tổng hợp * Cách giải: <ul style="list-style-type: none"> – Câu chuyện kể về hai anh em sinh đôi ăn trộm cừu, sau đó bị dân làng trừng phạt, một người bỏ đi biệt tích, một người ở lại tìm cách chuộc lại lỗi lầm, lúc về già được mọi người yêu quý, kính trọng. – Ý nghĩa câu chuyện: Cuộc sống không ai tránh khỏi những sai trái, lỗi lầm. Hãy can đảm, kiên trì sửa lỗi sẽ được đền đáp. Đó là cách ứng xử đẹp khi làm lỗi, thất bại trên đường đời. <p>Câu 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Phương pháp: Phân tích, tổng hợp * Cách giải: <ul style="list-style-type: none"> - Chàng trai trộm cừu ngày xưa lúc về già được suy tôn là thánh nhân vì anh đã nhận ra lỗi lầm, cố gắng hết sức để bù lại lỗi lầm, luôn sống vì người khác. <p>Câu 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Phương pháp: Phân tích, tổng hợp * Cách giải: <ul style="list-style-type: none"> – Học sinh viết đúng yêu cầu một đoạn văn – Rút ra được bài học thiết thực, chân thành từ câu chuyện. Có thể là bài học về cách ứng xử trước lỗi lầm, bài học về sự kiên trì....
<p>Phần II</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Phương pháp: <ul style="list-style-type: none"> - Phân tích (Phân tích đề để xác định thể loại, yêu cầu, phạm vi dẫn chứng).

- Sử dụng các thao tác lập luận (phân tích, tổng hợp, bàn luận,...) để tạo lập một văn bản nghị luận văn học.

*** Cách giải:**

Yêu cầu hình thức:

- Thí sinh biết kết hợp kiến thức và kỹ năng làm nghị luận văn học để tạo lập văn bản.

- Bài viết phải có bố cục đầy đủ, rõ ràng; văn viết có cảm xúc; diễn đạt trôi chảy, bảo đảm tính liên kết; không mắc lỗi chính tả, từ ngữ, ngữ pháp.

Yêu cầu nội dung:

Giới thiệu tác giả, tác phẩm

- Nam Cao là cây bút xuất sắc của nền văn học Việt Nam hiện đại. “Đến Nam Cao, chủ nghĩa hiện thực trong văn học Việt Nam từ 1930 đến 1945 mới thực sự tự giác đầy đủ về những nguyên tắc sáng tác của nó”. Những sáng tác của ông xoay quanh hai đối tượng chính là người nông dân nghèo và người trí thức nghèo.

- Chí Phèo thuộc thể loại truyện ngắn nhưng có dung lượng của tiểu thuyết. Tác phẩm này đã đưa Nam Cao lên vị trí là một trong những nhà văn hiện thực xuất sắc nhất trước Cách mạng tháng Tám năm 1945.

Giới thiệu nhân vật

- Xuất thân: là đứa trẻ mồ côi bị bỏ rơi ở lò gạch cũ, được anh đi thả ống lươn nhặt được, mang về cho một bà góa mù, bà góa mù bán cho bác phó cối không con, bác phó cối mất đi thì sống trong sự đùm bọc của dân làng.

→ Mồ côi, bị trao qua đổi lại, lớn lên trong sự cru mang của cộng đồng.

- Khi lớn lên (20 tuổi): Chí Phèo làm canh điền cho nhà Bá Kiến, lành như đất → lương thiện đích thực:

+ Cày cấy thuê để kiếm sống.

+ Khi bị bà ba gọi vào bóp chân, Chí chỉ thấy nhục -> có lòng tự trọng.

+ Mơ ước về mái ấm hạnh phúc, giản dị: chồng cuốc mướn cày thuê, vợ dệt vải...

→ Là một người lương thiện.

Diễn biến tâm trạng Chí Phèo sau khi gặp Thị Nở:

* **Mối quan hệ Thị Nở và Chí Phèo:** Là quan hệ trực tiếp thể hiện phần nhân tính chìm khuất cũng như bị kịch bị từ chối quyền làm người của Chí.

- Sự xuất hiện của Thị Nở có một ý nghĩa khá đặc biệt trong việc thể hiện số phận, tính cách nhân vật Chí.

+ Dưới mắt người dân làng Vũ Đại, thị Nở nghèo, xấu, dở hơi, là dòng dõi của nhà “có ma hủi”. Nhưng với Chí thì thị Nở là người “có duyên”. Bởi vì thị không chỉ là người mà còn là ước mơ hạnh phúc của Chí, thị đã giúp Chí phát hiện lại chính mình.

+ Nhưng thị cũng là nỗi đau sâu thẳm của Chí. Nghèo xấu, dở hơi... thế mà Chí vẫn không “xúng đời” với thị => Tô đậm cái bi đát, hẩm hiu trong số phận Chí.

* **Việc gặp Thị Nở như một bước ngoặt trong cuộc đời Chí. Tình yêu của Thị Nở dành cho Chí đã thức tỉnh linh hồn của Chí, kéo Chí từ thú vật trở lại làm người**

- Chí có sự thay đổi về tâm lý:

+ Hấn thấy hần già mà vẫn cô độc.

+ Đói rét, bệnh tật hần có thể chịu được nhưng hần sợ nhất là sự cô độc.

- Chí cảm nhận được âm vang cuộc sống chung quanh mình:

+ Tiếng chim hót trong lành buổi sáng.

+ Tiếng anh thuyền chài gõ mái chèo đuổi cá ven sông.

+ Tiếng người cười nói đi chợ về.

- Chí hồi tưởng về quá khứ và hi vọng trong tương lai.

+ Có một thời hần mơ ước có cuộc sống gia đình “*Chồng cày thuê... làm*”.

+ Thị sẽ mở đường cho Chí trở lại cuộc sống lương thiện.

* **Khi bị thị Nở đứt tình thì tâm trạng của Chí có nhiều thay đổi:** Chí ngạc nhiên sau đó Chí chột hiểu. Quá trình diễn biến tâm lý đầy phức tạp: thức tỉnh – hi vọng – thất vọng, đau đớn – phẫn uất – tuyệt vọng.

+ Chí thức tỉnh và muốn làm người lương thiện. Chí không thể đập phá, rạch mặt ăn vạ được nữa.

+ Nhưng ai cho Chí lương thiện.

+ Kẻ thù của Chí không phải một mình Bá Kiến mà là cả xã hội đương thời thối nát và độc ác.

+ Dưới con mắt của mọi người, của xã hội ấy, Chí Phèo chỉ có thể là con quỷ dữ không thể là người. Vì thế một người tập trung tất cả cái xấu như thị Nở đã phũ phàng cự tuyệt chí.

+ Chí vô cùng đau đớn tuyệt vọng “ôm mặt khóc rung rức”. Chí dùng dao đâm chết kẻ thù và tự sát. Chí đã chết trên ngưỡng cửa lương thiện => Bị kịch bị cự tuyệt quyền làm người.

Tổng kết

- Chí Phèo là một nhân vật điển hình bất hủ của văn xuôi Việt Nam hiện đại. “Hiện tượng Chí Phèo” in đậm dấu ấn của thời kì Tiền khởi nghĩa 1940 – 1945.

- Nam Cao đã rất thành công trong việc tạo dựng hình tượng nhân vật Chí Phèo thông qua bút pháp miêu tả tâm lý nhân vật sắc sảo, giọng kể độc đáo, có sự kết hợp giữa lời trực tiếp với lời nửa trực tiếp.